

דקא מקיימא, הבהמה מתקיימת בלא חלב, לא! אין מועלין בו, מאחר שאין החלב מגוף הבהמה.

על חילוק זה מקשה רב משרשיא.

מתלב רב משרשיא ממה ששינוו בברייתא: הזבל [גללי בהמה שנהפך לזבל] והפרש, גללי בהמת קדשים (429), שבחצר (430) הקדש, לא נהנין ולא מועלין, ודמיהן (431) יפלו ללשבה, כמו שיבואר.

וקשה: אמאי, למה לא מועלין, הלא הכי נמי, לא מקיים [מתקיים], הבהמה אינה

ומקשינן: מתיב רב המנונא ממה ששינוו במשנה הבאה: חלב המוקדשין, חלב שנחלב מבהמה נקבה הקדושה בקדושת קרבן, וביצי תורין, ביצים שהטילה תור שהוקדשה לקרבן, לא נהנין ולא מועלין, כמו שיבואר.

וקשה, מה שונה דם מחלב, (428) וכשם שחלב אין מועלין בו, כן דם, ולמה מועלין בו?

ומתריצין: אמר ליה: קיים הבדל בין חלב לדם, כי קאמרינן, במה אמרתי, רק לגבי דם, דהבהמה לא מתקיימת בלא דם, הילכך נחשב כגוף הבהמה, ומועלין בו. אבל חלב,

שם.

ולפי ביאור הנ"ל, מבואר היטב, כיון שדם זה סופו לצאת מידי מעילה בזריקת הדם, לפיכך, עדיין יש עליו קדושת הגוף, הילכך, אינו יוצא לחולין במעילת ההקזה. וכנראה, שהשפת אמת אינו סובר כן, לכן כתב [עיי' בהערה הקודמת] שאם הראשון מעל בעצם מעשה ההקזה, אין מועלין אחר כך בדם.

428. ולפי גירסת השיטה מקובצת בתוס', הקושיא היא: הרי דם וחלב הם כמו דבר אחד, דם נעקר ונעשה חלב [בכורות ו ב].

429. כן פירש השיטה מקובצת. אבל הרש"ש מפרש: זבל, הוא מה שכבר יצא, ופרש הוא הנמצא בפנים הבהמה אחרי השחיטה. וכן הוא בלשון התורה.

430. לא דוקא בחצר, אלא שדרכן להיות בחצר הקדש. המיוחס לרש"י.

431. גירסת השיטה מקובצת.

427. הקשה הקרן אורה, כיון שהדם אינו ראוי לכלום, למה מועלין בו, למה אין דינו כ"קדשים שמתו"?

וכן מקשה על שופר של עולה [עיי' לקמן הערה 436] שמועלין בו, הלא אינו ראוי להקרבה, ולמה אין דינו כקדשים שמתו? ותירץ, כיון שעיקר הבהמה ראוי להקרבה, לכן אין גם על הדם והשופר הנטפלים עמו דין קדשים שמתו. והקהלות יעקב [סימן יב] מביא כן בשם חכם אחד [והוא החזון איש כמו שיבואר].

ומחדש חידוש עצום: מאחר שהגענו לכך לומר שהם נטפלים אל העיקר, כמו כן, יצאו מידי מעילה בזריקת דם, כשם שכל הקדשים יוצאין מידי מעילה בזריקה. ועיקר זריקת דם הקרבן משפיעה הוצאה ממעילה על הנטפלין, כשם שעיקר הקרבן משפיע עליהם איסור מעילה. ועיי' שם שמוכיח כן מגמרא בכורות [כו ב] לגבי צמר.

וכן כתב החזון איש [בכורות סימן כא אות ט]. והוכחתו היא: דאם לא כן, למה מועלין בדם, הרי כבר יצא לחולין בעצם מעשה ההקזה, כמבואר לקמן [כ א] לגבי גזבר שנטל אבן, עיי'